

Haydarpaşa ve Sirkeci gar lokantaları hem yolcuların hem de zevkine düşkün olanların uğrak yeri

Gar lokantaları

Sirkeci ve Haydarpaşa garları yaklaşık yüzyıldır sayısız yolcuya hizmet veriyor. Gar binalarında yer alan lokantaların müşteri profilini genellikle gelip geçen yolcular oluşturuyor. Ancak kendine özgü bu lokantaların kendilerine özgü müdavimleri de var.

Eski adı Sirkeci Gar Lokantası olan .bir süredir ise Orient Express olarak hizmet veren lokantanın dış görünüşü.

● Fotoğraf: Kutup DALGAKIRAN

İstanbul'un iki büyük garı Sirkeci ve Haydarpaşa neredeyse 19. yüzyıldan beri sayılamayacak kadar çok yolcuya hizmet verdi ve vermeye devam ediyor. Sirkeci Garı'nın yapımına 1888 yılında başlanıyor ve 1890 yılında bina Müşir Hamdi Paşa tarafından hizmete açılıyor. Tasarımı Alman mimar A. Jasmund tarafından yapılan binanın cephesinde mermer ve Marsilya-Aden'den getirilen taşlar kullanılıyor.

Haydarpaşa Garı'nın yapımına ise 1906 yılında başlanıyor. Binanın hizmete girme tarihi 1908. Bu iki garın da aşağı yukarı aynı tarihlerde yapılmalarının yanı sıra bir ortak özellikleri de lokantaları. Her iki lokantanın tarihi de anılarla dolu. Genellikle bu lokantaların müşterilerini gelip geçen yolcular oluşturuyor. Fakat sürekli tren kullanan kimi yolcular gar lokantalarının müdavimleri olmuşlar. Zaten gar lokantalarının en büyük özelliklerinden biri de müdavimleri.

Orient Express

İstanbul'un Avrupa yakasında bulunan Sirkeci Gar Lokantası'nın şimdiki adı Orient Express. Lokanta adını ünlü tren Orient Express'ten

alıyor. Alaatin Seyhan 1995 yılından beri lokantayı ortağı Rasim Özkanca ile birlikte işletiyor. "Biz lokantanın adını Orient Express olarak değiştirdik çünkü turizme yönelik çalışmayı düşünüyorduk. Çok da isabetli oldu, her ne kadar istanbullular burayı bilmiyorlarsa da Avrupalılar bizi tanıyor. Avrupalılar'dan Agatha Christie'nin ve filmin adını bilmeyen yok" diyor Alaatin Seyhan. Geçmişte sinema oyunculuğu da yapan Alaatin Bey lokantanın duvarlarını ünlü "Orient Express" filminin fotoğrafları ile süslemiş.

Sirkeci Gar Lokantası'nın en parlak yılları 1950'li, 1960'lı yıllara rastlıyor. O yıllarda lokantanın en sadık müdavimleri Bab-ı Ali çalışanları, Sirkeci çevresi esnafı ve yaynevi çalışanları. Edip Cansever, Oğuz Atay, Sefa

Önal, Arif Yesari, Fethi Naci, Atilla Tokatlı, Selahattin Hilav, Orhan Menemencioglu Gar Lokantası'nın müdavimleri arasında.

O yıllarda gündüzleri gümrük komisyoncularını, esnafı akşamları da Bab-ı Ali çalışanlarını, çevirmenleri, yazar ve çizerleri ağırlayan lokanta şimdilerde gündüzleri turistleri akşamları ise esnaf ve yaynevi çalışanlarını ağırlıyor. Sabah saat 8.00'de açılan lokanta akşam 24.00'e kadar hizmet veriyor. Rezervasyonla da müşteri kabul eden lokantanın 25 çalışanı var. Lokantanın mönüsü Osmanlı yemeklerinden oluşuyor.

Eyvah tren kaçtı!

Haydarpaşa Gar Lokantası'nı 35 yıldır Sözübir ailesi işletiyor. Aileden lokantayı ilk işletmeye başlayan dede Esat Sözübir. Daha sonra nöbeti Adil Sözübir almış. Şimdilerde bayrak, turizm ve otelcilik mezunu Cenk Sözübir'e devredilmiş. Cenk Sözübir biraz bu işlerin içinde büyümekten biraz da aldığı eğitimden dolayı birçok değişiklik yapmak istiyor. Örneğin pazar günleri brunch vermek öncelikli projesi.

Haydarpaşa Gar Lokantası'nın mavi çinilerle kaplı duvarları ilk günkü gibi duruyor. Lokanta binasında yapılacak her türlü değişiklik ve tadilat izne bağlı. Her hangi bir değişiklik söz konusu olduğunda öncelikle yazılı olarak ilgili makama başvuruluyor. Gelen uzmanlar nasıl karar verirse değişiklik ona göre yapılıyor. Örneğin

Alaattin Seyhan ve Rasim Özkanca, Orient Express'in ortakları.

lokantanın tuvaleti çok eski fakat orijinalitesi bozulmasın diye değiştirilemiyor.

Bu lokantanın en sadık müdavimleri Perşembe Pazarı esnafı. Sabah karşıya geçenlerin çoğu arabalarını gar yakınındaki otoparkta bırakıyorlar. Akşamları 18.00 vapuru ile Haydarpaşa'ya gelen esnafın soluklandığı yer Gar Lokantası'nın barı oluyor. 18.25'te lokantaya gelenlerin hedefi genellikle 19.00 treniyle evlerine dönmek. Fakat bu her zaman mümkün olamıyor. Sohbeti terkedemeyenler son dakikaya kadar lokantadan ayrılmıyor. Kalkmaya karar verdiklerinde ise iş isten geçmiş, binecekleri tren onları almadan hareket etmiş oluyor. Eski müdavimlerden kimileri artık sağlık nedeniyle içki içemiyorlar fakat buraya uğramadan da edemiyorlar. İçki yok ama sohbet var, yılların alışkanlığını terkedemiyor ve düzenli olarak lokantayı ziyaret etmeye devam ediyorlar.

Lokantanın değişmeyen müşterileri arasında TCDD'den emekli olmuş memurlar da var. Onlar sürekli bu lokantada buluşuyor.

Garsonlar genellikle içki içen müşterileri trenlerinin kaçma olasılığına karşı uyarıyorlar. Ama belli ki bu önlem yeterli olmamış. Artık lokantada dışarıdaki anonsları içeriye taşıyan bir diafon var. Cenk Sözübir "Başka çare bulamadık diyor, gerek garsonlar gerek biz müşterileri uyardığımız halde, müşteriler trenlerini kaçırıyordular. Belki böylece artık tren kaçırılmayacaklar..."

Kar yağdığında, sis olduğunda lokantanın müşteri sayısı artıyor. Gar Lokantası'nın genç işletmecisi Cenk Sözübir "Biz özellikle mezelerimiz konusunda iddialıyız, 20 çeşit mezemiz var, dışarıdaki müşteriyede ulaşmak istiyoruz" diyor.

Necla BAYRAKTAR

Haydarpaşa Gar Lokantası, mavi çinileriyle ünlü.

● Fotoğraf: Senih GÜRMEK

